

Dosarul nr. 2rac-157/2021

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: E. Galușceac)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: S. Victoria, V. Buhnaci, D. Dulghieru)

ÎNCHEIERE

23 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea pe Acțiuni
„Moldovagaz”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe
Acțiuni „Lafarge Ciment Moldova” împotriva Societății pe Acțiuni „Moldovagaz”
cu privire la încasarea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 24 aprilie 2019, SA „Lafarge Ciment Moldova” a depus cerere de chemare
în judecată împotriva SA „Moldovagaz”, prin care a solicitat încasarea sumei de
692 535,06 lei cu titlu de prejudiciu cauzat, suma de 5 000 de lei cu titlu de
cheltuieli de asistență juridică și suma de 20 776,05 lei cu titlu de taxă de stat
achitată.

În motivarea acțiunii a indicat că, prin contractul de furnizare a gazelor
naturale consumatorului non-casnic nr. 09/0453 din 31 decembrie 2015 SA
„Moldovagaz” în calitate de furnizor, s-a obligat să livreze SA „Lafarge Ciment
Moldova”, în calitate de consumator, gaze naturale, iar SA „Lafarge Ciment
Moldova” s-a obligat să primească și să achite volumul de gaze naturale utilizat.

Conform facturii fiscale seria AAB nr.9536673 din 31 ianuarie 2018 și a
actului nr. 9349721111 din 31 ianuarie 2018 de primire predare a gazelor naturale
livrate în luna ianuarie 2018 se confirmă că, SA „Moldovagaz” a livrat în ianuarie
2018 SA „Lafarge Ciment Moldova” gaze naturale în cantitate de 18 965 m³ în
sumă de 111 283,30 lei, inclusiv după tipurile de presiune: înaltă – 18 774 m³ la
preț de 5,4260 lei; joasă – 191 m³ la preț de 6,1380 lei.

Potrivit facturii fiscale seria AAD nr.8735444 din 28 februarie 2018 și a
actului nr. 9349721111 din 28 februarie 2018 de primire predare a gazelor naturale
livrate în luna februarie 2018 se confirmă că SA „Moldovagaz” a livrat în februarie
2018 SA „Lafarge Ciment Moldova” gaze naturale în cantitate de 450 745 m³ în

sumă de 2 641 522,49 lei, inclusiv după tipurile de presiune: înaltă – 450 588 m³ la preț de 5,4260 lei; joasă - 157 m³ la preț de 6,1380 lei.

Corespunzător facturii fiscale seria AAD nr. 8741840 din 31 martie 2018 și a actului nr. 934972111 din 31 martie 2018 de primire predare a gazelor naturale livrate în luna martie 2018 se confirmă că SA „Moldovagaz” a livrat în martie 2018 SA „Lafarge Ciment Moldova” gaze naturale în cantitate de 100 745 m³ în sumă de 580 027,87 lei, inclusiv după tipurile de presiune: înaltă – 92 777 m³ la preț de 5,4260 lei și 7797 m³ la preț de 4,1950 lei; joasă - 88 m³ la preț de 6,1380 lei și 83 m³ la preț de 4,8950 lei.

Ulterior, a fost emisă Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr.88/2018 din 16 martie 2018 privind tarifele și prețurile reglementate la gazele naturale, prin care s-a aprobat prețul la gazele naturale pentru anul 2018 furnizate de furnizorul de gaze naturale la prețuri reglementate SA „Moldovagaz” în punctele: de ieșire din rețelele de distribuție a gazelor naturale de înaltă presiune – 4,195 lei/m³; de ieșire din rețelele de distribuție a gazelor naturale de joasă presiune – 4,895 lei/m³.

Pe parcursul lunilor ianuarie – martie 2018, SA „Moldovagaz” a livrat către SA „Lafarge Ciment Moldova” - 436 m³ de gaze naturale la prețul de 6,1380 lei și 56.2139 m³ de gaze naturale la prețul de 5,4260 lei, fapt confirmat prin facturile fiscale și actele de predare primire.

Astfel, prețul la gazele naturale a fost redus cu 1,231 lei - pentru gazele naturale distribuite prin rețelele de înaltă tensiune și cu 1,243 lei - pentru gazele naturale distribuite prin rețelele de joasă tensiune.

Deși, începând cu a doua jumătate a lunii martie SA „Moldovagaz” a redus prețul gazelor naturale conform Hotărârii ANRE nr.88/2018 din 16 martie 2018, până la momentul de față SA „Moldovagaz” nu a efectuat recalcularea prețului pentru gazele livrate în perioada ianuarie-martie 2018.

Conform pct. 3.1 din contractul de furnizare a gazelor naturale nr.09/0453 din 31 decembrie 2015, gazele naturale consumate se facturează la tariful aprobat de Agenție.

Reclamanta a mai specificat că, SA „Moldovagaz” urmează să restituie suma totală de 692 535,06 lei, formată conform calculului: 436 m³ x 1,243 lei = 541,95 lei și 562,139 m³ x 1.231 lei = 691 993,11 lei, iar în total suma de 692 535,06 lei

Prin scrisoarea nr.781 din 06 decembrie 2018 și nr. 95 din 25 februarie 2019, SA „Lafarge Ciment Moldova” a solicitat SA „Moldovagaz” să restituie suma de 692 535,06 lei.

Ulterior, la data de 06 martie 2019 de către avocatul Bortă Ghenadie a fost depusă o reclamație către SA „Moldovagaz”, prin care a solicitat achitarea sumei de 692 535,06 lei până la data de 20 martie 2019.

În atare situație, reclamanta a menționat că, SA „Moldovagaz” nu a răspuns la scrisorile SA „Lafarge Ciment Moldova” și nici la reclamația avocatului, precum și nici nu a achitat suma de 692 535,06 lei. Respectiv, pârâtul a ignorat orice tentativă a reclamantului de a soluționa litigiul pe cale amiabilă.

Prin hotărârea din 11 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a admis integral acțiunea înaintată de SA „Lafarge Ciment Moldova” împotriva SA „Moldovagaz” cu privire la încasarea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată.

S-a încasat de la SA „Moldovagaz” în beneficiul SA „Lafarge Ciment Moldova” suma de 692 535,06 lei cu titlu de prejudiciu cauzat, suma de 5 000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică acordată și suma de 20 776,05 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru achitarea taxei de stat.

Invocând netemeinicia hotărârii primei instanțe, SA „Moldovagaz” a declarat apel, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată să fie respinsă integral.

Prin decizia din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de SA „Moldovagaz” și s-a menținut hotărârea din 11 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, Colegiul a reținut că, SA „Moldovagaz” a emis facturile față de SA „Lafarge Ciment Moldova” pentru perioada ianuarie-martie 2018 conform tarifului stabilit anterior prin hotărârea Agenției Naționale de Reglementare în Energetică nr. 19/2016 din 26 ianuarie 2016.

La acest capitol, Colegiul a ținut să menționeze prevederile art. 7 alin. (2) lit. d) Legea cu privire la gazele naturale nr. 108 din 27 mai 2016, conform căruia, în domeniul de reglementare a prețurilor și a tarifelor, Agenția: aprobă tarifele reglementate pentru serviciul de transport al gazelor naturale, pentru serviciul de distribuție a gazelor naturale, inclusiv tarifele diferențiate în funcție de nivelul presiunii în rețelele de gaze naturale, tariful reglementat pentru serviciul de stocare a gazelor naturale, precum și prețurile reglementate pentru furnizarea de ultimă opțiune și pentru furnizarea gazelor naturale anumitor categorii de consumatori finali în contextul obligației de serviciu public stabilite la art.89, inclusiv prețurile diferențiate în funcție de consum, calculate în conformitate cu metodologiile respective de calculare a prețurilor și a tarifelor reglementate.

Conform art. 85 alin. (6) din aceeași Lege, prin derogare de la prevederile alin.(4) din prezentul articol, în contextul obligației de serviciu public stabilite la art.89, furnizorii sânt obligați să furnizeze consumatorilor finali, la solicitarea acestora, gaze naturale la prețuri reglementate, rezonabile, transparente, nediscriminatorii și ușor de comparat, cu respectarea parametrilor de calitate stabiliți, în conformitate cu prezenta lege și în condițiile stabilite în Regulamentul privind furnizarea gazelor naturale.

Prin prisma art. 98 alin. (2) lit. b) din Legea cu privire la gazele naturale nr. 108 din 27 mai 2016, la categoria de prețuri și tarife reglementate se atribuie, tarifele reglementate pentru serviciul de distribuție a gazelor naturale, inclusiv tarifele diferențiate în funcție de nivelul presiunii în rețelele de distribuție a gazelor naturale.

Conform art. 99 alin. (1) din Legea cu privire la gazele naturale nr. 108 din 27 mai 2016, metodologiile de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor și a tarifelor reglementate specificate la art.98 alin.(2) se elaborează și se aprobă de către Agenție în conformitate cu prezenta lege.

Colegiul, cu referire la argumentele SA „Moldovagaz”, precum că cauza urma a fi examinată în instanța competentă în materia contenciosului administrativ, a reținut că, obiectul prezentei acțiuni este încasarea sumei, ce derivă din recalcularea de plăți, or, SA „Lafarge Ciment Moldova” nu contestă vreun act administrativ, dispoziție sau măsură individuală emisă de autoritatea publică, care s-ar referi la un caz individual și o persoană concretă cu efect pentru exterior.

Deci, acțiunea SA „Lafarge Ciment Moldova” se întemeiază pe hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr.88/2018 din 16 martie 2018 privind tarifele și prețurile reglementate la gazele naturale, prin care s-a stabilit că urmează a fi aplicat un nou tarif pentru perioada care urmează, iar alegația apelantului că la caz, este încălcată competența jurisdicțională materială și anume litigiul trebuie examinat de instanța de contencios administrativ, nu are nici un temei legal.

Colegiul, cu referire la pretenția formulată privind temeinicia acțiunii SA „Lafarge Ciment Moldova” a reținut că prin hotărârea Agenției Naționale Reglementare în Energetică nr. 88/2018 din 16 martie 2018 s-au aprobat tarifele și prețurile reglementate la gazele naturale pentru anul 2018, conform anexei și s-a abrogat Hotărârea Consiliului de administrație al Agenției Naționale Reglementare în Energetică nr.19/2016 din 26 ianuarie 2016, respectiv, facturile emise în perioada de referință au fost emise în temeiul hotărârii Agenției Naționale Reglementare în Energetică din 26 ianuarie 2016, care nu mai produce efecte, sumele în acest sens fiind calculate în baza tarifului stabilit anterior.

Potrivit Anexei la Hotărârea Consiliului de administrație al Agenției Naționale Reglementare în Energetică nr. 88/2018 din 16 martie 2018 prețurile la gazele naturale furnizate de SA „Moldovagaz” în punctele de ieșire din rețelele de distribuție a gazelor naturale de înaltă presiune – 4,195 lei/m³ și respectiv din punctele de ieșire din rețelele de distribuție a gazelor naturale de joasă presiune – 4,895 lei/m³. Astfel, prețul la gazele naturale a fost redus cu 1,231 lei - pentru gazele naturale distribuite prin rețelele de înaltă tensiune și cu 1,243 lei - pentru gazele naturale distribuite prin rețelele de joasă tensiune.

Astfel, a reținut instanța de apel că, din momentul intrării în vigoare a Hotărârii Agenției Naționale Reglementare în Energetică nr. 88/2018 din 16 martie 2018, SA „Moldovagaz” avea obligația să efectueze recalculul la emiterea facturilor în privința SA „Lafarge Ciment Moldova”, aplicând tarifele la gazele naturale aprobate pentru anul 2018, însă SA „Moldovagaz” a emis facturile fiscale seria nr. AAB 9536673 din data de 31 ianuarie 2018, seria nr. AAD 8741840 din data de 31 martie 2018 și seria nr. AAD 8741840 din data de 31 martie 2018, fără a efectua recalculul din luna ianuarie 2018 conform tarifului aprobat de Agenția Națională de Reglementare în Energetică prin hotărârea nr. 88/2018 din 16 martie 2018, contrar Legii cu privire la gazele naturale nr.108 din 08 iulie 2016 și Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale, aprobat prin hotărârea Agenției Naționale Reglementare în Energetică nr. 415 din 25 mai 2011 (în vigoare la data eliberării facturilor de plată).

Mai mult, temeinicia acțiunii SA „Lafarge Ciment Moldova” mai rezultă și din Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 56/2020 din data de 28 februarie 2020 privind interpretarea unor sintagme din pct. 1 al Hotărârii Consiliului de administrare al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 88/2018 din data de 16 martie 2018 privind tarifele și prețurile reglementate la gazele naturale, din care rezultă că prin sintagma „pentru anul 2018” cuprinsă în pct. 1 al Hotărârii menționate se va înțelege perioada cuprinsă între 01 ianuarie 2018 și până la 31 decembrie 2018, respectiv în perioada de referință SA „Moldovagaz” avea obligația să emită facturile în privința SA „Lafarge Ciment Moldova” în temeiul noului tarif, cu recalcularea sumelor indicate în facturi, care au fost emise în baza tarifului anterior.

În aceste condiții, instanța de apel a reținut că prima instanță corect a concluzionat că, la caz, SA „Moldovagaz” urmează să restituie suma totală de 692 535,06 lei, conform calculului: - 436 m³ (pentru gazele naturale distribuite prin rețelele de înaltă tensiune) x 1,243 lei = 541,95 lei și 562 139 m³ (pentru gazele naturale distribuite prin rețelele de joasă tensiune) x 1.231 lei = 691993,11 lei, iar în total suma de: 692 535,06 lei.

Deci, SA „Moldovagaz” eronat refuză să recalculeze SA „Lafarge Ciment Moldova” costul gazelor naturale furnizate pentru lunile ianuarie – martie 2018, luând în considerare faptul că Agenția Națională Reglementare în Energetică prin hotărârea nr. 88/2018 din 16 martie 2018 a aprobat tarifele și prețurile reglementate la gazele naturale pentru anul 2018, iar anul începe din luna ianuarie.

Totodată, cu referire la argumentele apelantului privind inadmisibilitatea aplicării efectului retroactiv al Hotărârii Agenției Naționale de Reglementare în Energetică nr. 88/2018 din 16 martie 2018, instanța de apel le-a respins ca nefondate, reieșind din faptul că, Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 56/2020 din data de 28 februarie 2020 într-o manieră certă și clară stabilește faptul că sintagma „pentru anul 2018” de la pct. 1 al Hotărârii Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 88/2018 din 16 martie 2018 cuprinde perioada între 01 ianuarie 2018 și până la 31 decembrie 2018, respectiv se va exclude orice dubiu cu referire la faptul că SA „Lafarge Ciment Moldova” e în drept să pretindă încasarea sumelor solicitate.

La 15 aprilie 2021, prin intermediul oficiului poștal, SA „Moldovagaz” a declarat recurs, solicitând casarea deciziei instanței de apel și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de apel la examinarea cauzei a încălcat esențial și a aplicat eronat normele de drept material, precum și a dat o apreciere greșită materialului probator, ceea ce a dus la adoptarea unei soluții neîntemeiate.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 27 ianuarie 2021 și a expediat-o participanților la proces, prin intermediul poștei electronice, la 21 februarie 2021 (f.d. 147), astfel, recursul declarat la 15 aprilie 2021, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 05 mai 2021 instanța de recurs a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 159).

Astfel, la 24 mai 2021, SA „Lafarge Ciment Moldova” a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului ca inadmisibil.

Examinând temeiurile recursului declarat de SA „Moldovagaz”, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SA „Moldovagaz” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant

regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de SA „Moldovagaz” ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Moldovagaz”, împotriva deciziei din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat